

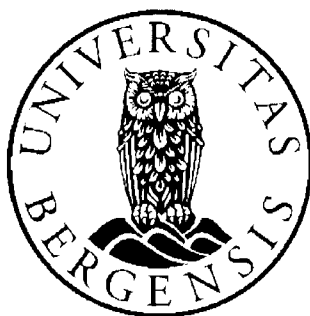

UTDANNINGSMELDING 2011

DET SAMFUNNSVITENSKAPELIGE FAKULTET

April 2012

Utdanningsmeldingen gir en overordnet vurdering av kvaliteten i studietilbudet ved Det samfunnsvitenskapelige fakultet. Vi vil presentere en oversikt over opplegg, tiltak og videre satsinger i kvalitetsarbeidet på utdanningsfeltet. Nødvendige planer og justeringer for 2012 presenteres ut fra de resultatene som er oppnådd.

Etter en helhetsvurdering av resultatdata for 2011, foreslår fakultetsledelsen i vedlagte tabell opptaksrammer for studieåret 2013/2014.

1. Omtale av studietilbudet ved fakultetet

Under følger en vurdering av program- og emnetilbudet med utgangspunkt i tilsendt tallmateriale fra SA, samt data fra Database for statistikk om høgre utdanning (DBH).

1.1 Endringer i studietilbudet i 2011

Fakultet har verken opprettet eller lagt ned studieprogram i 2011. Emneporteføljen har vært relativt stabil de siste årene, selv om vi har hatt fokus på emner som ikke er aktive. Vi har registrert flere nye doktorgradskurs i FS. Dette gjør at fakultetets samlede emneportefølje har gått noe opp.

Institutt for administrasjon og organisasjonsvitenskap og Sosiologisk institutt fikk i forbindelse med studieplanendringene godkjenning for å gjennomføre opptak til masterstudiene én gang i året. Dermed har fire av våre masterprogram nå opptak kun én gang i året. Begrunnelsen er at dette vil gi en bedre disponering av undervisnings- og veiledningsressurser, og vil kunne føre til en bedre kullfølelse og dermed bedre gjennomstrømming.

1.2 Planer fremover

Fakultetet har ingen planer om nedleggelse av studieprogram i 2012. Det er viktig at vårt studietilbud fornyes og videreutvikles i takt med faglige utfordringer og behov i samfunnet, og programporteføljen er under kontinuerlig overvåkning. Institutt for sammenliknende politikk melder at de i løpet av studieåret 2012 vil vurdere om de skal opprette en engelskspråklig mastergrad. Institutt for informasjons- og medievitenskap vil gjennomføre en større revisjon av bachelorprogrammet i informasjonsvitenskap for å kunne tilpasse studieplanen til utviklingen av fagfeltet. Den nye studieplanen vil også bedre reflektere de ansattes faglige kompetanse og forskningsinteresser og blir bedre tilpasset til den aktuelle forskningen ved instituttet.

Ved slutten av hver dekanperiode gjennomfører fakultetet en større gjennomgang av studietilbudet som helhet. Våren 2013 vil vi derfor ta en grundig vurdering av studietilbudet og hvordan dette dimensjoneres.

2. Kvalitativ omtale av studie og studentstatistikk

Under dette punktet følger en vurdering av resultatoppnåelse for 2011, utviklingstrekk og avvik av særlig betydning, og vurdering av ambisjonsmål for 2012.

2.1 Studiepoengproduksjon

Den totale studiepoengproduksjonen har gått noe ned, selv om antallet registrerte studenter har økt. Fakultetet har samlet sett en studiepoengproduksjon på 1872 årsheter mot 1905 i 2010. Dette er en nedgang på ca 33 årsheter, noe som tilsvarer vel 800 000 kroner i overføringer til fakultetet.

Studiepoengproduksjonen var 42,2 studiepoeng pr år pr student i 2011 mot 43 i 2010. Den største nedgangen er i årsstudiene. Dette kan skyldes det forhold at årsstudiene kun er en studierett og ikke et eget program. Studentene har dermed ikke det samme incentiv for normert produksjon. Før neste opptak vil vi legge opp til en modell der studentene kan velge mellom en utdanningsplan med eller uten exphil og innføringsemner. Det er spesielt studenter uten tidligere studieerfaring som oppfordres til å velge førstesemesterstudier framfor spesialiseringsemner. Vi håper dette kan gi en positiv effekt på studiepoengproduksjonen for denne gruppen, spesielt i første semester.

Selv om vi ser en nedgang sammenlignet med fjoråret, har vi likevel en bedre produksjon enn våre søsterfakultet ved UiO og NTNU. I DBH er vi oppført med 39,9 sp pr student¹, mens UiO og NTNU har henholdsvis 38,1 og 39,3. Det er viktig for fakultetet å stimulere til god studiepoengproduksjon fremover for å kunne sikre nødvendig ressurstilførsel og opprettholde tilstrekkelig undervisningskapasitet.

2.2 Studieplasser, søkere, opptak, fremmøte²

Fakultetet har relativt stabile søkertall, med en liten nedgang i søkertallene til årsstudiene og en liten økning i søkertall til bachelorprogrammene. I og med at fakultetet fikk utvidet opptaksrammen fra 915 til 960 studieplasser i 2011, er det likevel en nedgang i antallet kvalifiserte søkere pr studieplass, fra 2,6 til 2,5.

Søkertallet til masterprogrammene har gått ned fra 1,5 til 1,2 per plass. For å snu denne utviklingen har fakultetet besluttet å arbeide systematisk med rekruttering, og ønsker å konkretisere dette arbeidet i en handlingsplan for studentrekruttering. Alle institutter melder også at de har iverksatt ulike tiltak for å rekruttere til masterstudiene blant sine egne bachelorstudenter.

Nivå	2009			2010			2011		
	Kval.søk.	Opptak	Kval. pr. plass	Kval.søk.	Opptak	Kval. pr. plass	Kval.søk.	Opptak	Kval. pr. plass
Årsstudier	344	230	1,8	371	166	1,9	340	190	1,8
Bachelor	1236	700	2,4	1327	683	2,6	1380	762	2,5
Master	344	217		478	273		423	221	
Integr. master	16	19	0,8	29	20	1,5	27	28	1,2
Totalsum	1940	1166	2,1	2205	1142	2,3	2170	1201	2,2

2.3 Kandidatproduksjon³

Kandidatproduksjonen har gått jevnt opp de siste årene. I 2011 hadde fakultetet en samlet kandidatproduksjon på 603 kandidater. Det tilsvarende tallet var 589 i 2010 og 570 i 2009. Økningen har vært størst på bachelornivå, men også på masternivå er det en liten økning. Fakultetet har lenge praktisert automatisk utskrift av bachelorvitnemål, og vurderer nå tilsvarende praksis på masternivå.

¹ Vi er oppført med et lavere tall i DBH enn det SA opererer med fordi DBH legger sammen antall studiepoeng avlagt høst og vår og deler på antall registrerte studenter om høsten. I og med at det er flere registrerte studenter om høsten, gir dette et lavere tall. SA regner studiepoeng produsert høst og vår, delt på studenter registrert høst og vår for å få et mer presist tall.

² Tallene innbefatter også de engelske masterprogrammene.

³ Tall fra DBH

3. Oppfølging av universitetsstyrets og fakultetets mål og prioriteringer

Under dette punktet vil vi presentere resultat, planer, utfordringer og prioriteringer for fakultetet fremover. Vi vil ha hovedfokus på fakultetets oppfølging av universitetsstyrets mål og prioriteringer, kobling mellom utdanning og forskning og hovedfunn fra programsensorevalueringer.

Internasjonaliseringsfeltet vil bli omtalt i punkt 4.6. Når det gjelder arbeid for å utvikle sentre for fremragende utdanning, er det pr i dag er det ingen av våre fagmiljøer som har konkrete planer om å søke om dette.

3.1 Forståelse av kvalitetsbegrepet, tiltak for å fremme kvalitet.

Det arbeides både europeisk, nasjonalt og via arbeidsgrupper ved UiB for å definere begrepet «kvalitet» i utdanningsammenheng. Kvalitet i utdanningen dreier seg om materielle og tekniske rammer for undervisning og studier, administrative tjenester ved grunnenhet og fakultet, opptakskvalitet, systematiske evalueringer av undervisningsopplegg og pensum, arbeidslivsrelevans, variasjon i vurderingsformer, bruk av eksterne sensorer, faglig-sosialt miljø ved institutt og fakultet og vitenskapelig ansattes forskningsbetingelser.

Gode kvalitetssikringsrutiner og evalueringsordninger som involverer både faglig og administrativ stab sikrer at studentene får en forskningsbasert utdanning som kvalifiserer for akademisk virksomhet og annet arbeid i samfunnet hvor det stilles krav til vitenskapelig innsikt, kunnskap og analytisk tenkning. Videre i dette punktet nevnes noen av fakultetets tiltak for å fremme kvalitet.

3.2 Studiegjennomføring

Fakultetet er opptatt av å ha en god studiegjennomføring på bachelornivå, og samarbeider med studentorganisasjonene for å skape et best mulig studiemiljø. Oppfølging av studentene gjennom godt læringsmiljø, godt mottak og god informasjon om studienes oppbygning og utforming skal sikre en bedre studiegjennomføring på bachelornivå.

Studiegjennomføring på masternivå har også vært et viktig satsingsområde for fakultetet de senere årene. Alle instituttene arbeider kontinuerlig med tiltak for å bedre gjennomstrømmingen. Eksempel på tiltak er skrivekurs for nye masterstudenter. Dette bedrer mulighetene for å kunne bestemme tema og problemstilling tidlig i studieløpet, og gjør det enklere å gjennomføre studiet på normert tid. Fakultetet vil følge opp hvordan arbeidet med milepæler i masterprogrammet blir fulgt opp i fagmiljøene.

3.3 Implementering av det nasjonale kvalifikasjonsrammeverket.

Fakultetet har hatt en god og langsiktig prosess for innføring av kvalifikasjonsrammeverket. I løpet av 2011 har instituttene utarbeidet læringsutbyttebeskrivelser i tråd med det nasjonale kvalifikasjonsrammeverket for alle sine programmer. Oppdaterte programbeskrivelser ble behandlet og godkjent i studieplanendringsprosessen og iverksatt fra januar 2012. I arbeidet med tekstene har fakultetet hatt en tilretteleggende funksjon. Et nettverk av representanter for det enkelte institutts faglige ledelse har blitt brukt som ressursgruppe og har fungert som lokale eksperter i arbeidet. Disse er sentrale i arbeidet videre når instituttene skal utarbeide nye læringsutbyttebeskrivelser for alle sine emner i løpet av 2012.

3.4 Oppfølging av Kompetanse 2020

Universitetet i Bergen gjennomførte i 2010 et prosjekt for å avdekke hvilke behov samfunnet har for arbeidskraft innenfor høyere utdanning og hvordan UiB møter disse behovene. Dette arbeidet resulterte i rapporten Kompetanse 2020. I desember 2010 opprettet fakultetet et arbeidslivspanel som fungerer som et rådgivende diskusjonsforum der universitet og arbeidsliv kan utveksle ideer og råd til gunst for begge parter. Dette arbeidet kan ses i direkte sammenheng med kompetanse 2020. Arbeidslivspanelet har i løpet av 2011 avholdt to møter, og tatt for seg ulike temaer relatert til forholdet mellom universitetet og arbeidsmarkedet. Blant annet blir internasjonalisering sett på som svært viktig blant arbeidsgivere, og studenter anbefales å ta deler av sin utdanning i utlandet. I tillegg til dette blir praksiserfaring i studietiden pekt på som et viktig tiltak for å forberede studenter på arbeidslivet. Her har fakultetet i samarbeid med Institutt for sammenliknende politikk utviklet et pilotprosjekt for å gi flere fagområder mulighet for å tilby praksis, basert på de erfaringer dette fagmiljøet har gjort.

Arbeidslivspanelet understreker også viktigheten av å holde kontakten med tidligere studenter som nå er en del av arbeidslivet.

3.5 Tiltak for studentaktiv forskning

Det er et overordnet mål at undervisningen er forskningsbasert og at studentene knyttes til pågående forskning. Gjennom skrivingen av bachelor- og masteroppgaver får studentene utvikle sine egne forskningsprosjekt. Emnene som omhandler vitenskapelig metode i de ulike fagene har klare innslag av studentaktiv forskning – studentene får her øve seg på praktiske forskningsmetoder innenfor sitt fag.

Instituttene for sammenliknende politikk, administrasjon og organisasjonsvitenskap og informasjon og medievitenskap trekker frem fordelene studentene får ved at de får delta i forskergrupper på masternivå. Sosiologisk institutt trekker frem studentenes muligheter for deltakelse i ulike forskningsprosjekter sammen med de ansatte. Flere kandidater de siste årene har fullført masteroppgavene sine innen disse prosjektene. Ved Institutt for økonomi tilbys det i tillegg til masteroppgaven flere kurs på masternivå der studentene får prøve ut ulik forskningsaktivitet, blant annet ved å planlegge og gjennomføre økonomiske eksperimenter.

Innen geografi og systemdynamikk er det høy grad av studentaktiv forskning. I bachelorprogrammet i geografi er det feltarbeid allerede fra første semester, innen systemdynamikk legges det særskilt vekt på at dagsaktuelle problemstillinger skal brukes i ulike typer prosjektarbeid. Institutt for sosialantropologi trekker frem at studentene allerede i innføringskurset SANT100 får prøve et minifeltarbeid for å få bedre innsikt i etnografisk metode.

3.6 Oppfølging av fakultetets prioriteringer

I utdanningsmeldingen 2010 skisserte fakultetene egne prioriteringer og satsingsområder. Blant disse var satsing på arbeidslivsrelevans, evalueringsarbeid, kartlegging av eksamensarbeid, tiltak for forskningsbasert utdanning og kartlegging av årsaker til frafall. Under følger en vurdering av status for de viktigste av disse satsingsområdene.

- *Arbeidslivsrelevans*

Fakultetet har fulgt opp arbeidet med å synliggjøre SV-utdanningenes arbeidslivsrelevans gjennom jevnlig møter i arbeidslivspanelet, satsing på videreutvikling av alumnusarbeidet og

læringsutbyttebeskrivelsene, bl.a. med fokus på ulike vurderingsformer. Arbeidslivsrelevans vil fortsatt være en viktig satsing fremover.

- *Eksamensarbeid*

Fakultetet har i 2011 kartlagt antallet og typer av vurderingsformer på fakultetet. Det høye antallet midtsemestereksamener i forhold til det lave antallet gyldige resultat som produseres har før til at tre institutt har avviklet ordningen med midtsemestereksamen fra og med høst 2012. Dette forventes å gi en reduksjon i antall avviklede eksamener fra rundt 80 til rundt 50 i mars- / oktober. Fakultetet vil videreføre fokuset på midtsemestereksamen i 2012.

4. Generell kvalitativ presentasjon av resultat, planer, utfordringer

Under dette punktet vil vi gi en oversikt over hovedfunn og oppfølging i evalueringsarbeid. Videre vil vi presentere satsinger på studiekvalitetstiltak, herunder bl.a. vurderinger av læringsmiljøet. Vi vil også gi en oversikt over feltene internasjonalisering og etter- og videreutdanning.

4.1 Hovedfunn og oppfølging av evalueringsarbeid

Den nye kvalitetsportalen har bidratt til økt oppmerksomhet omkring evalueringsarbeidet. Fakultetet samarbeider med instituttene om gode maler for evalueringsrapportene og har fått innarbeidet bedre rutiner. Studentevalueringene er en viktig del av emnerapporteringen. Høsten 2012 er det planlagt et prøveprosjekt ved alle instituttene med ressursgrupper som evalueringsform. Mer direkte tilbakemeldinger fra studentene på undervisningen i emnene vil kunne virke positivt på representativitet og tilbakemelding. Instituttene arbeider med å vurdere egen evalueringspraksis i lys av de nye rammene for publisering, noe som gir større gjennomsiktighet og forutsigbarhet i evalueringsarbeidet for fakultetet som helhet.

4.2 Øvrige studiekvalitetstiltak på fakultets- og instituttnivå

Fakultetet søkte ikke PEK-midler i 2011. Det ble likevel gjennomført flere studiekvalitetstiltak på fakultetet der en av de viktigste var alumnussatsingen. Fakultetet og alle fagmiljøene hadde en intensiv satsing på alumniportalen i 2011. Vi ansatte en alumnimedarbeider i 20% stilling som fikk et rekrutterings- og koordineringsansvar. Nesten alle fagmiljøene gjennomførte alumniarrangement, med både faglige foredrag og sosiale sammenkomster. Satsingen førte til nesten 400 nye medlemmer i portalen, og fakultetet har videreført alumnistillingen våren 2012. Dette semesteret ønsker vi styrke arbeidet ved å fylle portalen med relevant innhold. Vi vil også legge til rette for flere arrangement.

Andre tiltak fakultetet har iverksatt i 2011 dreier seg om kvalitetssikring av eksamensrutiner, evalueringer og rekruttering. Disse tiltakene er omtalt andre steder i meldingen.

4.3 Vurdering av læringsmiljøet

Under dette punktet følger en vurdering av fysiske rammevilkår, studentarbeidsplasser, akademisk og sosial integrering og studentmedvirkning. I tillegg vil vi gi en oversikt over utfordringer når det gjelder rammevilkår og utstyr.

- *Studentarbeidsplasser og læringsmiljø*

Fakultetet har hatt et særskilt fokus på studentarbeidsplasser over en periode, blant annet har det vært gjennomført en del vedlikeholdsarbeid i Sofie Lindstrøms hus. Noen av disse lesesalene er nå

utbedret, og Instituttene for geografi og sosialantropologi ble i 2011 tildelt ca 15 lesesalsplasser pr institutt i en felles lesesal i dette bygget. Fakultetet ønsker nå en gjennomgang sammen med EIA for å få en helhetlig plan for det videre opprustningsarbeidet.

Studentene melder tilbake at de opplever å ha gode studentarbeidsplasser, her trekkes SV-biblioteket særskilt frem. Noen utfordringer oppleves likevel. Luftkvaliteten i Lauritz Meltzers hus tas jevnlig opp, og studentene trekker også frem at pauserommet i U. Phil er uegnet møblert, noe som gjør at det brukes i liten grad. Det ble gjennomført en stor rehabilitering av U.Pihl i 2007 der studentene hadde medvirkning i prosessen. Innkjøp av nye møbler til pauserommet er et ressurs spørsmål som må vurderes opp mot andre viktige tiltak.

Det er et ønske fra studentenes side at tilgangen til seminarrommene i Lauritz Meltzers hus bedres og effektiviseres eksempelvis gjennom internettbokning. Fakultetet vil melde studentenes ønsker til SA. Studentutvalget har også vært opptatt av at studentene bør få tilgang til kantinen etter stengetid. Fakultetet har i denne saken gitt uttrykk for at vi ikke har noen bestemmelse over hva kantinen brukes til på kveldstid, men at vi ikke har noe imot at studentene får bruke kantinen dersom dette skjer etter avtale med Eiendomsavdelingen og SIB. Dersom kantinen skal brukes, må dette selvsagt skje etter gjeldende retningslinjer for vakhold og renhold.

Instituttene og fagutvalgene i Christiesgt. har det siste året arrangert flere faglig-sosiale tiltak for studenter på ulike nivåer for å bedre det faglige og sosiale felleskapet. På de praktiske bachelorprogrammene er det en utfordring at det er stort frafall. Fagutvalget er på den ene siden bekymret for virkninger på det psykososiale læringsmiljøet som følge av dette. Det meldes samtidig om at det sosiale miljøet er godt. Fagmiljøene ønsker å styrke informasjonsarbeidet og gjøre fagkritisk dag til et forum der studenter og ansatte kan møtes.

- *Faglig og sosial integrering*

Studentutvalget melder at de er tilfreds med dialogen og kontakten med fakultetet. Det er jevnlig kontakt og jevnlig møter i studentforum, et møteforum mellom ledere for fagutvalgene og studentorganisasjonene og fakultetsledelsen. Den sosiale integrasjonen på fakultetet skjer i stor grad gjennom studentorganisasjoner som Studentutvalget, Samfunnslogen og Internasjonal Komite. Det har vært en økning i sosiale arrangementer som Vinterleker og Kick-off uke. Fakultet støtter disse verdifulle tiltakene ved budsjettavsetninger.

Fagutvalgene opplever variasjoner når det gjelder samarbeid og oppfølging fra instituttene. Instituttene melder på sin side om tiltak som rette seg mot fagutvalgene. Det ser ut til å være en felles intensjon om å styrke fagutvalgenes innflytelse i studiesaker.

Fakultetet invitere studentene til disputaser og liknende arrangementer og studentutvalget oppfordrer til deltakelse på denne typen arrangementer.

- *Fysiske rammevilkår*

Fakultetet har en stor utfordring når det gjelder å få timeplanlagt et av våre største innføringsemner, SV100. Fakultetets timeplanlegging starter i mars, og alt skal være ferdig og avklart med de ulike foreleserne innen 1. april. Målsetningen er at timeplanleggingen skal være så stabil som mulig, da dette emnet legger føringer for timeplanene til de andre innføringsemnene. I fjor fikk vi ikke plass i

våre interne lokaler i det tidsrommet vi hadde arbeidet ut fra, og måtte derfor leie lokaler ved Bergen kino. Dette er ikke en god løsning. Det er et dårlig undervisningslokale, en stor kostnad for fakultetet og et dårlig førstemøte med universitetet for de nesten 400 studentene dette gjelder.

Det meldes om utfordringer knyttet til ventilasjon/temperatur på lesesaler ved Institutt for økonomi, et problem som er meldt til EIA for utredning. Ved Institutt for geografi er studentarbeidsplassene utbedret med hensyn til møblering, men det meldes fortsatt om visse mangler når det gjelder belysning og luft. Institutt for informasjons- og medievitenskap melder at det fortsatt er behov for ny lysrigg i studio A og C, slik det også ble meldt inn i utdanningsmeldingen 2010.

Institutt for sosialantropologi melder om plassmangel for masterstudenter og seminarledere som følge av omdisponering av arealer. Det har det siste året hvert nødvendig å omgjøre noen av arealene denne gruppen har hatt tilgang til kontorplasser for stipendiater og postdoktorer. Fagutvalget og instituttet er skeptiske til ytterligere arealmessige endringer av hensyn til det sosiale og faglige miljøet ved instituttet. For fakultetet er det likevel nødvendig å se på helhetlige løsninger for arealdisponering.

4.4 Vurdering og sensur

- *Bruk av ulike vurderingsformer*

De fleste fagmiljøene melder at kombinasjonen av vurderingsformer og obligatorisk arbeidskrav er variert og gir et godt læringsutbytte. Flere fagmiljø vurderer å øke bruken av muntlig eksamen slik at studentene i større grad blir trent i muntlig presentasjon og faglig diskusjon. Fakultetet har, sammen med fagmiljøene, satt i gang en gjennomgang av vurderingsformene for å sikre at de er fullt og helt i tråd med regelverket og gir den nødvendige variasjon i forhold til læringsutbytte.

- *Kvalitetssikring av eksamensoppgaver*

Fagmiljøene opplever at de har en god kvalitetssikring av eksamensoppgaver og flere av miljøene har egne eksamensutvalg. Fakultetet har likevel hatt enkelte tilfeller av feil i eksamenstekstene, og vil følge kvalitetssikringen av dette viktige arbeidet nøye fremover.

- *Omfang og utfall av klage på sensur, omfang av gjentakseksamener*

Det ble planlagt 403 eksamener ved SV – fakultetet i 2011. I 348 av disse var det oppmeldt kandidater og eksamen ble avholdt. Totalt 10697 kandidater var oppmeldt til SV - eksamen i 2011. 221 studenter klaget på eksamen. 55 av klagen gikk i klagers favør, 157 av klagen førte til uendret sensurvedtak og 5 av klagen gikk i klagers ufavør. For gjentakseksamener, se punkt 3.6.

Enkelte fagmiljø og studentutvalget mener at eksamen avvikles for tidlig i semesteret og at dette går ut over kvaliteten på utdanningen. Fakultetet vil i 2012 i den grad det er mulig legge til rette for å avvikle eksamen noe senere enn dagens praksis. Dette er et arbeid instituttene må ta videre når de legger eksamensplanene sine.

4.5 Bruk av utdanningsplaner i studentoppfølging, herunder utstedelse av vitnemål

Utdanningsplanen er universitetets avtale med studenten og skal til en hver tid samsvare med studentens studieplaner og være i tråd med programmets studieløp. Dersom studentene endrer planlagt løp, skal utdanningsplanen oppdateres. Også ved manglende progresjon trer krav om tvungen revisjon inn. SA har signalisert at det skal utvikles retningslinjer for å sikre at utdanningsplanene til enhver tid reflekterer studentenes faktiske intensjon. Fakultetet ønsker å følge opp dette arbeidet ved

å utvikle bedre rutiner og kompetanse i bruk av utdanningsplanen som avtaledokument, både i det administrative oppfølgingsarbeidet og overfor studentene.

Utdanningsplanen er også grunnlaget for utskrivelse av vitnemål. For de studentene som har ekstra studiepoeng i forhold til graden blir dette ført enten under overskriften «Tillegg til grad» eller det påføres en setning i vitnemålet som informerer om hvor mange studiepoeng som er avlagt utover kravet til graden.

Vitnemål utstedes automatisk en gang i året (september-november), med mindre studenten reserverer seg. Fakultetet ønsker å se nærmere på tidsbegrensning for utskrivelse av vitnemål og eventuelle vilkår for utsettelse.

4.6 Internasjonalisering:

Inn- og utreisende studenter ved UiB i 2008 og 2009			
TYPE	2008	2009	2010
innreisende studenter	217	187	201
utreisende studenter	134	154	191
Totalt	351	341	392

Også i år har fakultetet registrert en solid økning i studentmobiliteten. Dette gjelder særlig utreisende studenter. Tallene viser at 33 prosent av de uteksaminerte kandidatene ved fakultetet har hatt et studieopphold utenlands. Vi har dermed nådd målet om 30 prosent som er fastsatt i Handlingsplan for UiBs internasjonale virksomhet. Innføring av UiBs internasjonale uke og en årlig hovedsøknadsfrist kan ha medvirket til det gode resultatet. Fakultetet er opptatt av å ha et velorganisert og lett tilgjengelig utvekslingstilbud, og har et kompetent veilederkorps som organiserer informasjonsmaterieell og møter for de som ønsker å reise ut.

- *Tilrettelegging av utenlandsopphold og faglig forankring av utvekslingsavtaler*

En av målsetningene i UiBs handlingsplan er at hvert fakultet skal ha en fast kjerne av samarbeidende institutter/universiteter utenlands. Alle studieprogram på lavere grad og flere masterprogram har innarbeidet tilrettelagte studieopphold. Fokuset framover vil være rettet mot å kvalitetssikre studentenes opphold. Dette gjøres blant annet ved å forankre utvekslingsavtalene faglig. Gjeldende avtaler blir kontinuerlig evaluert basert på studentenes rapporter og gjennom jevnlig kontaktreiser. Alle nye avtaler som inngås skal knyttes opp mot universiteter der det også er etablert forskningskontakt og -samarbeid.

- *Fakultetets oppfølging av Handlingsplan for UiBs internasjonale virksomhet*

I fakultetets strategiske plan 2011-2015 sees de internasjonale studentene som en viktig ressurs som må få tilbud om god faglig og sosial integrering. Internasjonal rekruttering vil være viktig for fakultetet i årene fremover. Fakultetet vil utrede mulighetene for å etablere flere engelskspråklige kurs for å vekke interesse blant internasjonale studenter. Samtidig skal kompetansen i engelsk som studie- og arbeidsspråk heves blant våre norske studenter.

4.7 Etter- og videreutdanning

Universitetsstyret vedtok i 2011 at etter- og videreutdanning skal være en integrert del av universitetets ordinære forskningsbaserte utdanningstilbud. Som oppfølging av dette vedtaket ble det høsten 2011 gjennomført en kartlegging av EVU-tilbudet ved fakultetet med tanke på fremtidig

organisering. Det har vært dialogmøter mellom fakultetet, Studieadministrativ avdeling og SEVU for å avklare omfang, ansvar og oppgaver knyttet til dagens EVU-tilbud.

Fakultetets tilbud om årsstudier er ment også å kunne være et etter- og videreutdanningstilbud for lærere. Institutt for geografi har et ordinært studietilbud, *Samfunnsplanlegging og næringsliv*, som også kan tas som videreutdanning.

Ut over dette er det tre fagmiljø som bidrar med EVU-tilbud; Institutt for økonomi, Institutt for administrasjon og organisasjonsvitenskap og Institutt for sammenliknende politikk.

Institutt for økonomi er bidragsyter til emner i *Erfaringsbasert master i helseledelse, kvalitetsforbedring og helseøkonomi*. Studiet er et tverrfakultært tilbud. Også Institutt for administrasjon og organisasjonsvitenskap deltar i den faglige utformingen av programmet. Dette instituttet har også egne eksternt finansierte videreutdanningstilbud, *Teknologisk produksjonsledelse* og *Forvaltningspolitikk*.

Institutt for sammenliknende politikk har det faglige ansvaret for *Erfaringsbasert mastergrad i demokratibyggning*. Tiltaket organiseres i dag ved SEVU. I forbindelse med gjennomgangen av EVU-tilbudene høsten 2011 besluttet instituttet i samarbeid med fakultetet å utrede nærmere muligheten for at instituttet kan overta det fulle og hele ansvaret for dette EVU-tiltaket. Målsettingen vil i så tilfelle være å styrke EVU-tiltaket gjennom mer langsiktig ekstern finansiering. Utredningen vil bli fullført med det første.

Det blir en viktig utfordring for fakultetet og fagmiljøene bidra til at EVU-tilbudene blir faglig forankret og organisert slik at de inngår som del av det ordinære forskningsbaserte undervisningstilbudet.

5. Handlingsplaner

Under følger en redegjørelse for hvordan universitetets handlingsplaner er fulgt opp på fakultets- og instituttnivå.

5.1 Handlingsplan for styrking av læringsmiljøet

Når det gjelder det psykososiale arbeidsmiljøet har fakultetet god dialog med studentorganisasjonene om behov for tiltak. Vi har faste møter med Studentutvalget, og et godt samarbeid med fadderstyret i forbindelse med mottaket ved semesterstart. Fakultetet har også en god og kompetent veilederstab og et lett tilgjengelig informasjonssenter som gjør det enkelt for studentene å få den hjelp og veiledning de trenger.

5.2 Handlingsplan for studenter med funksjonsnedsettelse

Utbedringer og endringer som har blitt gjennomført ved fakultetet i løpet av det siste året har alle vært i tråd med prinsippene for universell utforming, som f.eks. i utbedringen av Sofie Lindstrøms hus. Videre har det blitt satt i gang enkelttiltak for å tilrettelegge for studenter med ulike behov, blant annet ved å påse at alle forelesere på et kurs gjør notater og presentasjoner tilgjengelige elektronisk. Studenter får anledning til å bruke tilretteleggingsutstyr på fast lesesalsplass eller får bistand til å skaffe assistenter eller alternativ undervisning. I begynnelsen av 2012 ble det satt i gang et prosjekt for å øke kjennskapen blant de vitenskapelige ansatte omkring studentenes krav om tilrettelegging. Det er en målsetning ansatte og studenter skal være godt kjent med universitetets målsetning om universell utforming.

5.3 Handlingsplan for arbeidet med akademisk redelighet i utdanningen

I arbeidet med å utvikle nye læringsutbyttebeskrivelser for studieprogrammene ved SV-fakultetet har det vært naturlig å rette oppmerksomheten om hva som er ønskelig læring hos studentene også angående etiske normer og verdier. Fakultetets programmer har, særlig på masternivå, fokus på akademisk redelighet som en av de egenskapene studentene skal sitte igjen med og ha et reflektert forhold til. Ved Institutt for sosialantropologi har man blant annet gjennomført seminar med masterstudentene for å diskutere bruk av sosiale medier under feltarbeid, der studentene selv var med å etablere hvilke regler som burde gjelde.

I tillegg har fakultetet hatt fokus på håndtering av fusk i innleveringer med bakgrunn i heftet «ABC ved mistanke om fusk», noe som har ført til en økning i kompetansen både blant vitenskapelig og administrativ stab. Det gjenstår imidlertid noe arbeid med å praktisere retningslinjene og det er viktig å ha oppmerksomhet på temaet i alle i enkeltemner. Særlig i innføringsemnene er det fremdeles et behov for informasjon om problemstillinger knyttet til akademisk redelighet, og det er flere fagmiljøer som kan ta i bruk egenerklæringsskjemaer i forbindelse med innleveringer. Flere av instituttene melder om økende bruk av Ephorus, men det vil fortsatt være behov for kompetanseheving fremover.

6. Oppsummering

Basert på erfaringene fra 2011, slik de er oppsummert i utdanningsmeldingen, må fakultetet fortsette arbeidet med tiltak som kan øke studiepoengproduksjonen. I tillegg er det særlig tre utfordringer fakultetet vil følge opp i studieåret 2012/2013:

- *Rekruttering*

I SV-fakultetets strategiplan er en av målsetningene at fakultetet skal rekruttere dyktige og motiverte studenter gjennom attraktive studietilbud. Med bakgrunn i strategiplanen har fakultetet besluttet å lage en handlingsplan for rekruttering. Målsetningen med handlingsplanen er å rekruttere flest mulig motiverte studenter til fakultetets studietilbud. Fakultetet har gode søkertall til bachelorprogrammene, med opptaksgrenser i alle fag. Alle våre program er utsatt for svingninger. Det er derfor viktig å iverksette rekrutteringstiltak for å sikre fortsatt god søkning til både til bachelor- og masterstudiene.

- *Arbeidslivsrelevans*

I EUs melding om modernisering av høyere utdanning inngår arbeidslivsrelevans som ett av fem prioriterte områder for modernisering. Vi ser arbeidslivsrelevans, «employability», som en av våre viktigste oppgaver fremover. For å kunne rekruttere gode søkere, er det viktig at studentene ser at den akademiske og kritiske evnene man utvikler ved å ta en samfunnsvitenskapelig utdanning også gir et konkurransefortrinn i arbeidsmarkedet. Fakultetet vil derfor videreføre ordningen med arbeidslivspanel fremover. Vi vil også etablere et samarbeid med Karrieresenteret der studentene kan få økt kunnskap om egen kompetanse og relevans i forhold til arbeidsmarkedet innen sitt eget fagfelt.

- *Praksis*

Fakultetet har satt i gang et pilotprosjekt med sikte på at ett av våre institutt skal opprette et fagspesifikt praksisemne etter modellen som allerede eksisterer ved Institutt for sammenliknende politikk. Praksis er et svært godt redskap for å synliggjøre arbeidslivsrelevans, både for studentene, men også for bedrifter som får anledning til å rekruttere kompetente samfunnsvitere.

Row Labels	Søk/plass		Opptaksrammer	
	2 011	2 011	2 012	2013
Bachelor studium	2,5	758	758	
BASV-AORG	0,9	75	75	73
BASV-EUR	1,2	30	30	30
BASV-FILM	10	20	20	22
BASV-GEOG	0,9	49	49	50
BASV-IKT	0,7	20	20	20
BASV-INFO	1,2	50	50	50
BASV-JOURN	9,9	20	20	22
BASV-KOGNI	2,4	22	22	22
BASV-MEVI	1,2	60	60	58
BASV-NYMED	1,5	21	21	20
BASV-POLØK	1,5	20	20	20
BASV-SANT	1,2	78	78	77
BASV-SAPO	1,4	87	87	87
BASV-SOS	1,3	78	78	80
BASV-SØK	2,8	68	68	70
BASV-UTVIK	1,4	60	60	60
Mastergrad iht §4, 5 år	1,2	22	22	0
PROF-SØK	1,2	22	22	22
Arsstudium	1,8	180	180	0
ÅRSV-AORG	2,5	25	25	23
ÅRSV-GEOG	1,5	20	20	20
ÅRSV-INFO	0,5	15	15	12
ÅRSV-MEVI	2	20	20	20
ÅRSV-SANT	1,3	20	20	20
ÅRSV-SAPO	1,6	20	20	20
ÅRSV-SOS	2,4	20	20	22
ÅRSV-SØK	3,2	20	20	20
ÅRSV-UTVIK	1,6	20	20	20
Grand Total	2,2	960	960	960